

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ КОЛЕДЖ»**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»**

для студентів

галузь знань	07 Управління та адміністрування
спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітній рівень	фаховий молодший бакалавр
освітня програма	«Фінанси, банківська справа та страхування»
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестри	п'ятий
Кількість кредитів ECTS	чотири
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Котвицький С.О.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

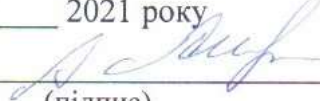
Розробники:

Котвицький Сергій Олександрович,
викладач кафедри загальнооекономічних дисциплін

Схвалено науково-методичною комісією Фінансово-правового коледжу

Протокол № 1 від «26» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

(Ростислав Рябий)

ВСТУП

1. Мета дисципліни: надання знань щодо сутності та теоретичних основ функціонування фінансів, фінансового права та фінансової політики, фінансово-економічних відносин, що виникають на фінансовому ринку і формування в майбутніх фахівців системи знань, умінь та навичок для здійснення успішної фінансової-аналітичної роботи.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни: Передумовою вивчення є засвоєння дисциплін «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Теорія та історія фінансової системи», «Вступ до фаху».

3. Анотація навчальної дисципліни. Фінанси використовуються державою як ефективний регулятор усіх сфер економічного життя суспільства. Курс „Фінанси” має міжгалузевий характер. Він вивчається студентами після ознайомлення із загальнотеоретичними економічними дисциплінами, що дає змогу закріпити вже набуті знання і поглибити професійну підготовку фахівців економічного профілю. Вивчаючи дисципліну «Фінанси» студенти вивчають сукупність фінансових відносин, які виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту на макро- і мікрорівнях. Знання цих питань необхідні майбутньому спеціалісту, щоб об’єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві, розуміти сутність і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів і фінансів господарських одиниць, уміти розробляти й вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови фінансової політики держави. Вивчення теоретичних основ фінансових відносин дає змогу досить швидко опанувати зміни, які відбуваються у фінансовій практиці.

4. Завдання вивчення дисципліни:

- вивчення сутності, ролі та функцій фінансів;
- виявлення впливу фінансів на економіку країни через фінансову політику і фінансовий механізм;
- формування знань щодо фінансового механізму та його структуру;
- розкриття змісту та характеристики основ фінансових відносин;
- визначення важливості значення структури та принципів організації фінансового ринку;
- ознайомлення з основними показниками фінансово-господарської діяльності підприємства;
- з’ясування порядку створення та функціонування фінансів підприємств;
- оволодіння знаннями щодо економічної природи страхування та основ його організації;
- розкриття змісту поняття та встановлення сучасних факторів формування світових фінансових ринків;
- набуття знань щодо порядку встановлення й методології обчислення валютного курсу національної грошової одиниці України;

- вивчення специфіки функціонування та наукову основу податкової системи;
- визначення особливостей фінансів галузей невиробничої сфери.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	<i>Знати</i> : місце та роль фінансів в економічних відносинах; ключові терміни дисципліни;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	10%
1.2.	<i>Знати</i> особливості фінансового права та фінансової та основні функції, що вони виконують; функціонування податкової системи та податкову політику держави;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	10%
1.3.	<i>Знати</i> основні види страхування та ринок страхових послуг; роль та функції фінансового ринку; особливості фінансів підприємств;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	15%
1.4.	<i>Знати</i> функціонування міжнародних фінансів; роль та функції державних фінансів;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	10%
2.1.	<i>Вміти</i> визначати функції та структуру фінансів; класифікувати структуру	<i>Лекція, семінарське заняття,</i>	<i>Експрес опитування, тестування,</i>	10%

	бюджету як об'єкта управління;	самостійна робота студента	модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль	
2.2	Досліджувати методологічні основи побудови фінансової системи; ідентифікувати сучасні проблеми фінансів і знаходить напрямки їх рішення;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль	10%
3.1.	Брати участь в обговореннях дискусійних питань та використовувати методи аналізу і оцінки фінансової політики держави; визначати необхідність удосконалення податкової системи;	Семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль	15%
4.1	Організовувати та брати участь у наукових дискусіях та аналізувати особливості розвитку та сучасний стан фінансового ринку в Україні;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	наукова робота	10%
4.2	Отримати здатність до подальшого навчання, наукової роботи, самостійного опрацювання тем, що пов'язані з еволюцією економічних інститутів.	Самостійна робота студента	наукова робота	10%

6.1 Форми оцінювання студентів

- семестрові форми оцінювання:

1. експрес опитування – від 1 до 5 балів;
2. тестування – від 1 до 7 балів;
3. наукові роботи – від 1 до 10 балів;
4. модульні контрольні роботи – від 1 до 10 балів за кожну (всього: від 1 до 30 балів);

Максимальний бал, який може бути отриманий студентом за семестр складає 40 балів. Передбачені форми семестрового оцінювання сумарно не можуть перевищувати 40 балів.

- підсумкове оцінювання:

1. письмовий іспит (в V семестрі) – від 20 до 60 балів

Таким чином, набір балів відбувається:

	ЗМ1	ЗМ 2	іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	12	12	36	60
Максимум	20	20	60	100

Максимальна підсумкова оцінка за цю дисципліну може становити 100 балів. Студент може отримати на заліку та іспиті максимально 60 балів до яких додаються бали отримані студентом під час семінарських занять відповідного семестру. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за залікову та іспитову роботу не може бути меншою 36 балів. У випадку коли студент на заліку чи іспиті набрав менше 36 балів, останні не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру), у відомості в колонці «бали за залік/іспит» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру.

6.2 Організація оцінювання:

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде семінарські заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з даною програмою. Видами поточного контролю можуть бути: експрес опитування, тестування, наукова робота, модульні контрольні роботи.

При поточному контролі під час семінарських занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді, активність при обговоренні питань семінарського заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань.

Викладач, який проводить семінарські заняття, виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів. У випадку відсутності студента на семінарському занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування, тестування, підготовки наукової доповіді. За результатами відпрацювання пропущеного заняття з поважних причин викладачем нараховуються бали. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

Дисципліна викладається у чотирьох семестрах. За 5 днів до початку екзаменаційної сесії у кожному з семестрів викладач, який веде семінарські заняття, припиняє приймати відпрацювання. Заняття пропущені та не відпрацьовані студентом у першому семестрі не допускаються до відпрацювання в другому семестрі.

Для студентів, які упродовж навчання не досягли мінімального порогового рівня оцінки (60% від максимально можливої кількості балів), проводиться

заключна форма роботи, максимальна оцінка за яку не може перевищувати 40% підсумкової оцінки (до 40 балів за 100 – бальною шкалою). Для отримання максимальної оцінки за результатами заключної форми роботи (40 балів за 100 – бальною шкалою) студент має успішно скласти не менше 2-х семестрових форм оцінювання, які визначаються викладачем, проявити високий рівень результатів навчання.

Максимальний бал, який може бути отриманий студентом за підсумком навчання протягом семестру складає 40 балів. Мінімальний бал, який має бути отриманий студентом за відповідними формами оцінювання складає 24 бали.

Викладач, який веде семінарські заняття, має право звернутись до декана юридичного факультету про не допуск до підсумкового оцінювання студента, якщо під час семестру він не досяг мінімального порогового рівня оцінки (24 бали) тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю. Про недопуск студента до підсумкового оцінювання викладач має подати в деканат юридичного факультету подання з графіком можливих відпрацювань не пізніше, ніж за 10 робочих днів до початку періоду складання заліків. Для студентів, які упродовж навчання протягом семестру не досягли мінімального порогового рівня оцінки (24 бали) і, як результат, не допущені до складання підсумкової форми контролю (залік/іспит), проводяться відпрацювання у формі, яка передбачена робочою програмою, максимальна оцінка за які не може перевищувати кількості балів, що дорівнює різниці між мінімальним пороговим рівнем оцінки (24 бали) та фактичною кількістю балів, що отримані студентом за всіма формами поточного контролю.

Якщо студент за підсумком відпрацювань не досяг мінімального порогового рівня оцінки (24 бали), викладач, який веде семінарські заняття і приймав відпрацювання, звертається до декана юридичного факультету з поданням в якому фіксує невиконанням студентом індивідуального навчального плану.

За результатами складання підсумкової форми контролю (заліку/іспиту) студент може отримати максимально 60 балів.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну формується шляхом додавання кількості балів, отриманих протягом семестру, та кількості балів, отриманих за підсумковою формою контролю (залік/іспит) і така сума балів не може бути меншою за 60 балів.

6.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

**Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій,
семінарських занять та самостійної роботи**

Т е м а	Лекції (к-ть год.)	Семін. заняття (к-ть год.)	Самост. робота (к-ть год.)
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади фінансів			
Тема 1. Предмет фінансової науки	2	2	4
Тема 2. Фінансова система	2	2	4
Тема 3. Фінансова політика та механізм її реалізації.	2	2	4
Тема 4. Фінансовий контроль	2	2	4
Модульне тестування 1			
Змістовний модуль 2. Державні фінанси			
Тема 5. Податки. Податкова система	2	2	4
Тема 6. Бюджет. Бюджетна система	2	2	4
Тема 7. Бюджетний дефіцит	2	2	4
Тема 8. Державний кредит	2	2	4
Тема 9. Місцеві фінанси	2	2	4
Тема 10. Спеціалізовані цільові фонди держави			2
Модульне тестування 2			
Змістовний модуль 3. Складові фінансової системи			
Тема 11. Страхування, як особливий елемент фінансової системи	2	2	4
Тема 12. Основи функціонування фінансів підприємств	2	2	2
Тема 13. Фінанси населення	2	2	2
Тема 14. Фінансовий ринок	2	2	4
Тема 15. Міжнародні фінанси	2	2	4
Тема 16. Фінанси країн з розвинутою економікою та Європейського Союзу	2	2	2
Модульне тестування 3			
І С П И Т			
В С Ь О Г О :	30	30	56

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Семінари – **30 год.**

Консультації – **4 год.**

Самостійна робота – **56 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна література

1. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Державні фінанси [Текст] / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик. – К., 2012 – 368с.
2. Бюджетна система : підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 624 с.
3. Гроші та кредит: Навчальний посібник / С.М. Колотуха, С.А. Власюк. — К.: Знання, 2012. — 495 с.
4. Історія економіки та економічної думки: Підручник / П.І. Юхименко, П.М. Леоненко. — К. : Знання, 2011. — 646 с.
5. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: навчальний посібник / Д.І. Коваленко, ВВ. Венгер.- К.: «Видавництво Центр учбової літератури», 2013. – 578с.
6. Кузнецова С.А., Банківська система: навч.посібник/ С.А.Кузнецова – К: Центр учб.л-ри, 2014. – 400с.;
7. Орлюк О.П. Фінансове право: навч.посібник/ О.П.Орлюк – К.: Юріком Інтер, 2013. – 528с.
8. Податкова система України : навч. посіб. / за заг. ред. М. Я. Азарова. – К., 2011. – 656 с.
9. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: Навч.посібник / Під ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. Б. Іванова, д-ра екон. наук, проф. І. А. Майбурова. — Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. — 492 с.
10. Романенко, О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
11. Ринок фінансових послуг : підручник для внз / С. М. Еш ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т харчових технологій. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 400 с. : табл. - Бібліогр.: с. 391-393
12. Управління фінансами суб'єктів господарювання: Практикум: Навч. посіб. / А.П. Вожжов, С.В. Сорокіна, І.В. Колесова та ін. ; за ред. А.П. Вожжова. — К. : Знання, 2014. — 324 с.
13. Управління фінансами суб'єктів господарювання: Практикум: Навч. посіб. / А.П. Вожжов, С.В. Сорокіна, І.В. Колесова та ін. ; за ред. А.П. Вожжова. — К. : Знання, 2014. — 324 с.
14. Фінанси: державні, корпоративні, міжнародні : підручник для внз / В. О. Онищенко [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 600 с. : схеми, табл.
15. Фінанси: підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. — 2-ге вид. переробл. і доповн. — К. : Знання, 2012. — 687 с.
16. Фінанси: Навчальний посібник / Крутова А.С., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. та ін. – Х.: Видавництво «Лідер», 2013. – 560 с.
17. Фінанси підприємств: навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич. — К.: Знання, 2012. — 341 с.

- 18.Фінансовий ринок: Навчальний посібник / Л. О. Шкварчук. — К.: Знання, 2013. — 382 с.
- 19.Місцеві фінанси: Підручник / авт. кол. за ред. О.Б.Жихор, О.П.Кириленко. — К.: УБС НБУ, 2015. — 579 с.
- 20.Фінансово-економічна грамотність: підручник: [у 2 частинах] — Ч.1: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України / за ред. д.е.н., проф. О.Б.Жихор, д.е.н., проф. О.В.Димченко. — К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. — 1024 с.
- 21.Фінансовий ринок: Підручник / В.М. Шелудько. — 3-те вид., стер. — К. : Знання, 2015. — 535 с.
- 22.Шолойко А.С. Довідник інфраструктури страхового ринку / Шолойко А.С. — К.: НУБіП України, 2014. — 117 с.

Додаткова література

1. Бабіченко В. Корпоративні фінанси: сучасна парадигма розвитку: [монографія]. — К.: ИД «Виниченко» 2014. — 552с.
2. Волохова І. С. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія / І. С. Волохова. — Одеса: Атлант, 2014. — 462 с.
3. Збалансованість і стійкість бюджетної системи: монографія; за заг. ред. А.А. Мазаракі. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015.
4. Пластун В.Л. Діяльність інституційних інвесторів на фондовому ринку: теорія та практика: монографія / В.Л. Пластун. - Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. — 330 с.
5. Пікус Р.В. Взаємодія страхових компаній і банків на ринку фінансових послуг України : [монографія] / Пікус Р.В., Олійник Г.І. — К. : Компрінт, 2015. — 186 с.
6. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності : монографія / М.І. Мельник, І.В. Лещух. — Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України», 2015. — 330 с.
7. Податкові надходження: методологія прогнозування : монографія / О.В. Зварич. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. — 444 с.
8. Рожко О. Д. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку : монографія. — Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. — 360 с.
9. Ткаченко Н. М., Ільєнко Н. О. Становлення податкової системи України: теорія, методологія, практика, проблеми та перспективи. Монографія. — К.: Алерта, 2015. — 664 с.
- 10.Фінансовий аудит: інформаційно-аналітичне забезпечення : монографія / [Є.В. Мних, С.В. Бардаш, К.О. Назарова, О.Л. Шерстюк, В.П. Беякова, В.П. Мінняйло] ; за ред. Є.В. Мниха. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. — 416 с.
- 11.Фінанси торгівлі : монографія / Г.В. Ситник. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. — 672 с.

12. Фінанси підприємств: проблеми теорії та практики: монографія / Н.Е. Аванесова, А.М. Волосов, А.М. Губарева та ін. – Харків: Лідер, 2016. – 152с

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Президент України – <http://www.president.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
3. Верховна Рада України – <http://www.rada.gov.ua>
4. Міністерство праці та соціальної політики України – <http://misp.gov.ua>
5. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
6. Міністерство промислової політики України – <http://industry.kmu.gov.ua>
7. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
8. Міністерство охорони навколишнього природного середовища України – <http://www.menr.gov.ua>